ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2026/131/НА-СТА-ТШЗ

ТӨВ АЙМГИЙН МӨНГӨНМОРЬТ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН 2025 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН АУДИТЫН ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН

Зуунмод 2026 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: khishigjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn

Аудитор Г.Сугармаа

Утас: 70273465 Цахим хаяг: sugarmaag@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.open.audit.mn

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 2
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 4
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ 112

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал
МУЕА	Монгол Улсын Ерөнхий аудитор
ТӨХК	Төрийн өмчит хувьцаат компани
УБЦТС	Улаанбаатар цахилгаан түгээх сүлжээ
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70272582, Цахим шуудан: tov@audit.gov.mn
Цахим хаяг: www.audit.mn

2026. 02. 25 № 01/142

танай ______________ -ны № ______________ -т

ТӨВ АЙМГИЙН МӨНГӨНМОРЬТ
СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН
ДАРГЫН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ Б.НАНДИНЦЭЦЭГ ТАНАА

Хязгаарлалтай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Төв аймгийн Мөнгөнморьт сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний үзэж байгаагаар Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт тайлбарласан зүйлсийн үр нөлөөг эс тооцвол 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, тайлант жилийн эцсээрх тэдгээрийн санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу бүхий л материаллаг байдлын үүднээс үнэн зөв толилуулсан байна.

Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Төв аймгийн Мөнгөнморьт сумын Засаг даргын Тамгын газар нь нийт 392,837.1 мянган төгрөгийн өр төлбөрийг данс бүртгэлд тусгаснаас 109,529.9 мянган төгрөгийн өр төлбөрийг холбогдох байгууллагатай тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй, бараа материалын жилийн эцсийн тооллого хийсэн боловч илтгэх хуудсаар баримтжуулж, дүнг нэгтгээгүй зэрэг зөрчил нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан бөгөөд дангаар буюу нийт дүнгээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг нөлөөтэй боловч өргөн тархаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.6, 41 дүгээр зүйлийн 41.2.2-д заасантай нийцээгүй бөгөөд санхүүгийн тайлагналын эрх ба үүрэг, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Оны эцэст авлага дансны үлдэгдэл 40,499.0 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 14,995.5 мянган төгрөгөөр буурсан байна. Энэ нь өмнөх онд үүссэн хувь хүмүүсээс

41[illegible]6020310

авах 2,972.7 мянган төгрөгийн, байгууллагаас авах 12,022.8 мянган төгрөгийн авлага тус тус барагдсан. ХАА-н агрегат трактор нийлүүлэх ажлын 31,255.0 мянган төгрөг, Хэрлэн голын бярвааз засварлах ажлын 9,000.0 мянган төгрөг, хувь хүмүүсээс авах авлага 244.0 мянган төгрөг нийт 40,499.0 мянган төгрөгийн авлагын үлдэгдэлтэй тайлагнасан байна. ХАА-н агрегат трактор нийлүүлэх аж ахуйн нэгжид холбогдох авлагын асуудлыг хуулийн байгууллагад шилжүүлсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл өмнөх оноос 603,194.1 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн байна. Энэ нь сумын төсвийн хөрөнгө оруулалт, ОНХС-ийн хөрөнгө оруулалтаар болон аймгийн төсвийн санхүүжилтээр хөрөнгө авч, данс бүртгэлд тусгасантай холбоотой байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Төв аймгийн Мөнгөнморьт сумын Засаг даргын Тамгын газар нь 2025 оны байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 4 зорилтын хүрээнд 40 хэрэгжүүлэх арга хэмжээтэй боловсруулан баталснаас хэрэгжилт 90,0 хувьтай дүгнэгдсэн байна. Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон /төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	167,285,370.5	146,410,884.0
33	АВЛАГА	54,998,520.0	40,499,000.0
335	Бусад авлага	54,998,520.0	40,499,000.0
3351	Байгууллагаас авах авлага	51,781,800.0	40,255,000.0
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	3,216,720.0	244,000.0
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	112,286,850.5	105,911,884.0
354	Хангамжийн материал	99,786,850.5	93,411,884.0
35410	Бичиг хэргийн материал	4,751,000.0	2,350,600.0
35420	Аж ахуйн материал	61,980,374.5	73,622,684.0
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	0.0	1,104,000.0
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,300,000.0	0.0
35460	Хүнсний материал	904,300.0	0.0
35470	Бусад хангамжийн материал	30,851,176.0	16,334,600.0
35600	Мал амьтад	12,500,000.0	12,500,000.0
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	4,034,324,670.6	4,637,518,806.0
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	4,034,324,670.6	4,637,518,806.0
392	Биет хөрөнгө	3,860,847,254.0	4,504,016,806.1
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,468,030,578.0	1,639,149,603.0
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-340,432,394.8	-409,177,559.6
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	930,187,497.2	1,294,155,847.3
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-415,448,997.2	-374,152,831.2
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	230,825,061.1	242,559,817.9
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-159,107,145.0	-153,113,502.0
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	111,635,235.0	112,610,935.0
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-81,243,032.3	-85,502,335.1
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	807,160,996.0	840,548,755.0
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-175,336,416.7	-189,944,932.7
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	2,279,209,592.0	2,600,593,179.0
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-841,218,419.3	- 1,065,294,870.5
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	43,035,600.0	48,035,600.0
39217	Ном	3,549,100.0	3,549,100.0
393	Биет бус хөрөнгө	173,477,416.7	133,501,999.9
39301	Програм хангамж	12,530,000.0	12,330,000.0
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-4,092,500.0	-5,680,000.1
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	217,537,000.0	217,537,000.0
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-52,497,083.3	-90,685,000.0
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**4,201,610,041.1**	**4,783,929,690.0**
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	5,633,718.1	392,837,082.4
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	5,633,718.1	392,837,082.4
413	Өглөг	5,633,718.1	392,837,082.4
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1,300,218.1	1,887,891.6
4136	Бусад өглөг	4,333,500.0	390,949,190.8
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	4,000,000.0	380,149,190.8
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	333,500.0	10,800,000.0
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	4,195,976,323.0	4,391,092,607.6
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	4,195,976,323.0	4,391,092,607.6
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	667,794,348.4	667,794,348.4
51101	Өмч: - төрийн	667,794,348.4	667,794,348.4
512	Хуримтлагдсан үр дүн	3,327,582,057.0	3,523,566,316.6
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	3,327,582,057.0	3,328,450,032.0
51220	Тайлант үеийн үр дүн	0.0	195,116,284.6
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	200,599,917.6	199,731,942.7

6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**4,201,610,041.1**	**4,783,929,690.0**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон /төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**2,036,528,743.8**	**2,083,990,983.4**
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	490,497,536.3	478,123,336.6
120	Нийтлэг татварын бус орлого	490,497,536.3	478,123,336.6
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	490,497,536.3	0.0
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	490,497,536.3	478,123,336.6
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого /үндсэн хөрөнгө/	0.0	436,877,337.1
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан /бараа материал	0.0	41,245,999.5
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,546,031,207.5	1,605,867,646.8
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	185,483,907.5	298,496,377.7
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	2,000,000.0	0.0
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	95,207,962.5	76,297,357.8
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	26,171,027.0	176,000,224.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	62,104,918.0	46,198,795.9
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,360,547,300.0	946,448,150.1
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,360,547,300.0	946,448,150.1
132004	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих / орон нутгийн төсөв/	0.0	360,923,119.0
1330	Төсвийн захирагчдаас	0.0	360,923,119.0
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**1,853,029,384.8**	**1,859,881,228.5**
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,751,466,551.8	1,707,716,199.5
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,497,586,745.0	1,620,995,273.9
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	597,185,948.1	658,701,179.6
210101	Үндсэн цалин	401,083,108.6	371,737,400.0
210102	Нэмэгдэл	178,481,335.5	268,453,022.1
210104	Урамшуулал	17,621,504.0	18,510,757.5
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	71,661,442.6	83,399,656.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	49,440,439.0	56,559,496.5
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,984,050.8	6,634,837.4
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,199,269.7	3,352,106.6
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,579,665.2	3,315,863.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,458,017.9	13,537,352.5
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	82,944,382.6	100,177,833.8
210301	Гэрэл, цахилгаан	18,322,152.3	28,666,996.8
210302	Түлш, халаалт	57,133,153.1	63,049,926.0
210303	Цэвэр, бохир ус	7,489,077.2	8,460,911.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	40,044,215.8	43,872,025.0
210401	Бичиг хэрэг	3,793,600.0	6,094,100.0
210402	Тээвэр, шатахуун	30,590,404.8	30,691,399.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,926,961.0	4,671,776.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,990,250.0	539,750.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	743,000.0	1,875,000.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	16,180,170.0	30,659,800.0

210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0.0	6,000,000.0
210604	Урсгал засвар	16,180,170.0	24,659,800.0
2107	Томилолт, зочны зардал	7,774,500.0	7,450,000.0
210702	Дотоод албан томилолт	7,774,500.0	7,450,000.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	12,939,861.0	43,634,720.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	10,531,027.0	40,111,250.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	700,000.0	0.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	476,340.0	343,350.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	450,364.0	769,900.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	572,960.0	2,410,220.0
210807	Газрын төлбөр	209,170.0	0.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	668,856,225.1	653,100,059.5
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	95,533,810.0	190,266,319.0
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	573,322,415.0	462,833,740.5
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	253,879,806.8	86,720,925.6
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	51,724,473.5	25,917,404.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	6,435,500.0	25,917,404.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	18,122,100.0	0.0
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	27,166,873.5	0.0
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	202,155,333.3	0.0
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	202,155,333.3	0.0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	0.0	28,564,800.9
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.0	28,564,800.9
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0.0	32,238,720.7
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.0	32,238,720.7
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	101,562,833.0	152,165,029.0
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	101,562,833.0	152,165,029.0
220001	Барилга байгууламж	0.0	-1,306,211.0
221001	Их засвар	0.0	40,389,000.0
223001	Бусад хөрөнгө	101,562,833.0	113,082,240.0
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	183,499,359.0	224,109,754.9
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	120,389,458.7	28,993,470.3
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	82,171,955.5	22,993,470.3
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	38,217,503.2	6,000,000.0
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-120,389,458.7	-28,993,470.3
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**63,109,900.2**	**195,116,284.6**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон /төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**1,546,031,207.5**	**1,605,867,646.8**
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,546,031,207.5	1,605,867,646.8
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	185,483,907.5	298,496,377.7
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	2,000,000.0	0.0
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	95,207,962.5	76,297,357.8

131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	26,171,027.0	176,000,224.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	62,104,918.0	46,198,795.9
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,360,547,300.0	1,307,371,269.1
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,360,547,300.0	946,448,150.1
132004	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих / орон нутгийн төсөв/	0.0	360,923,119.0
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**1,292,304,524.5**	**1,143,952,017.8**
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,292,304,524.5	1,143,952,017.8
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,038,252,217.7	1,057,024,996.2
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	597,185,898.1	658,701,179.6
210101	Үндсэн цалин	399,723,088.1	371,737,400.0
210102	Нэмэгдэл	179,841,305.9	268,453,022.1
210104	Урамшуулал	17,621,504.0	18,510,757.5
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	70,358,790.3	83,125,766.5
210201	Тэтгэврийн даатгал	48,137,736.7	56,559,496.5
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,984,050.8	6,634,837.4
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,199,269.7	3,352,106.6
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,579,665.2	3,315,863.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,458,068.0	13,263,463.0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	84,594,197.4	95,534,682.1
210301	Гэрэл, цахилгаан	18,322,152.3	28,666,996.8
210302	Түлш, халаалт	58,433,153.1	54,218,685.3
210303	Цэвэр, бохир ус	7,838,892.0	12,649,000.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	38,922,851.0	30,709,436.0
210401	Бичиг хэрэг	3,095,900.0	2,661,301.0
210402	Тээвэр, шатахуун	28,649,990.0	21,545,360.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,376,961.0	4,726,775.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,200,000.0	1,300,000.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	600,000.0	476,000.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	112,411,420.0	32,601,800.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,420,000.0	6,950,000.0
210604	Урсгал засвар	109,991,420.0	25,651,800.0
2107	Томилолт, зочны зардал	7,441,000.0	7,783,500.0
210702	Дотоод албан томилолт	7,441,000.0	7,783,500.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	23,469,861.0	39,065,240.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	14,061,027.0	36,800,950.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	700,000.0	0.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	476,340.0	370,590.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	443,464.0	574,000.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	579,860.0	1,319,700.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	7,000,000.0	0.0
210807	Газрын төлбөр	209,170.0	0.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	103,868,200.0	109,503,392.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	103,868,200.0	109,503,392.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	254,052,306.8	86,927,021.6
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	51,896,973.5	26,123,500.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	6,608,000.0	26,123,500.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	18,122,100.0	0.0

213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	27,166,873.5	0.0
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	202,155,333.3	0.0
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	202,155,333.3	0.0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	0.0	28,564,800.9
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.0	28,564,800.9
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0.0	32,238,720.7
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.0	32,238,720.7
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	253,726,683.0	461,915,629.0
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	253,726,683.0	461,915,629.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	253,726,683.0	461,915,629.0
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	253,726,683.0	461,915,629.0
220001	Барилга байгууламж	0.0	47,683,789.0
221001	Их засвар	0.0	26,834,000.0
223001	Бусад хөрөнгө	253,726,683.0	269,982,240.0
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	0.0	117,415,600.0
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-253,726,683.0	-461,915,629.0
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	0.0

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон /төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C08	**2024 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл**	**667,794,348.38**	**200,599,917.64**	**3,327,582,057.00**	**4,195,976,323.02**
D01	**2024 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл**	**667,794,348.38**	**200,599,917.64**	**3,327,582,057.00**	**4,195,976,323.02**
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	867,974.98	867,974.98
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**667,794,348.38**	**200,599,917.64**	**3,328,450,031.98**	**4,196,844,298.0**
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	00.00	-867,974.98	00.00	-867,974.98
D08	Тайлант үеийн үр дүн			195,116,284.58	195,116,284.58
D09	**2025 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл**	**667,794,348.38**	**199,731,942.66**	**3,523,566,316.56**	**4,391,092,607.6**

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон /төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,140,751,200.00	1,275,132,548.40	865,618,651.6	59.6%
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,140,751,200.00	1,275,132,548.40	865,618,651.6	59.6%
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,858,570,700.00	1,078,536,259.40	780,034,440.6	58.0%
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	599,787,100.00	592,326,969.35	7,460,130.6	98.8%
Үндсэн цалин	374,112,088.70	371,737,400.00	2,374,688.7	99.4%
Нэмэгдэл	202,593,311.30	202,593,311.35	0.0	100%
Урамшуулал	23,081,700.00	17,996,258.00	5,085,442.0	78.0%
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	74,973,400.00	74,973,400.00	0.0	100%
Тэтгэврийн даатгал	50,981,900.00	50,981,900.00	0.0	100%
Тэтгэмжийн даатгал	5,974,772.38	5,974,772.38	0.0	100%
ҮОМШӨ-ний даатгал	3,022,027.62	3,022,027.62	0.0	100%
Ажилгүйдлийн даатгал	2,998,900.00	2,998,900.00	0.0	100%
Эрүүл мэндийн даатгал	11,995,800.00	11,995,800.00	0.0	100%
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	89,581,700.00	83,160,682.05	6,421,018.0	92.8%
Гэрэл, цахилгаан	29,331,700.00	28,666,996.80	664,703.2	97.7%
Түлш, халаалт	60,250,000.00	54,218,685.25	6,031,314.8	90.0%
Цэвэр, бохир ус	00.00	275,000.00	-275,000.0	
Хангамж, бараа материалын зардал	38,900,000.00	26,965,676.00	11,934,324.0	69.3%
Бичиг хэрэг	6,300,000.00	2,661,301.00	3,638,699.0	42.2%
Тээвэр, шатахуун	25,000,000.00	17,891,600.00	7,108,400.0	71.6%
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,100,000.00	4,636,775.00	463,225.0	90.9%
Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,800,000.00	1,300,000.00	500,000.0	72.2%
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	700,000.00	476,000.00	224,000.0	68.0%
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	124,449,900.00	67,778,800.00	56,671,100.0	54.5%
Багаж, техник, хэрэгсэл	76,249,900.00	42,127,000.00	34,122,900.0	55.2%
Урсгал засвар	48,200,000.00	25,651,800.00	22,548,200.0	53.2%
Томилолт, зочны зардал	15,000,000.00	7,783,500.00	7,216,500.0	51.9%
Дотоод албан томилолт	15,000,000.00	7,783,500.00	7,216,500.0	51.9%
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	150,319,400.00	117,043,840.00	33,275,560.0	77.9%
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	143,800,000.00	114,779,550.00	29,020,450.0	79.8%
Даатгалын үйлчилгээ	949,700.00	370,590.00	579,110.0	39.0%
Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,924,000.00	574,000.00	1,350,000.0	29.8%
Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	1,319,700.00	1,319,700.00	0.0	100%
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	765,559,200.00	108,503,392.00	657,055,808.0	14.2%

Бараа үйлчилгээний бусад зардал	765,559,200.00	108,503,392.00	657,055,808.0	14.2%
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	41,625,500.00	26,123,500.00	15,502,000.0	62.8%
Бусад урсгал шилжүүлэг	41,625,500.00	26,123,500.00	15,502,000.0	62.8%
Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	34,125,500.00	26,123,500.00	8,002,000.0	76.6%
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	**240,555,000.00**	**170,472,789.00**	70,082,211.0	70.9%
Дотоод эх үүсвэрээр	240,555,000.00	170,472,789.00	70,082,211.0	70.9%
Барилга байгууламж	70,000,000.00	47,683,789.00	22,316,211.0	68.1%
Их засвар	45,515,000.00	26,834,000.00	18,681,000.0	59.0%
Бусад хөрөнгө	114,055,000.00	95,955,000.00	18,100,000.0	84.1%
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,140,751,200.00	1,275,132,548.40	865,618,651.6	59.6%
ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	2,140,751,200.00	1,275,132,548.40	865,618,651.6	59.6%
Орон нутгийн төсвөөс	2,140,751,200.00	1,275,132,548.40	865,618,651.6	59.6%
АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО			0.0	
Удирдах ажилтан	25.00	25.00		100%
Гүйцэтгэх ажилтан	06.00	06.00		100%
Үйлчлэх ажилтан	14.00	14.00		100%
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	05.00	05.00		100%
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,140,751,200.00	1,275,132,548.40	865,618,651.6	59.6%

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон /төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**168,613,320.27**	**95,904,336.79**
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	**168,613,320.27**	95,904,336.79
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	141,446,446.77	95,904,336.79
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	58,672,068.21	66,374,210.29
210102	Нэмэгдэл	47,957,006.18	65,859,710.79
210104	Урамшуулал	10,715,062.03	514,499.50
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	6,967,754.56	8,152,366.50
210201	Тэтгэврийн даатгал	4,809,226.11	5,577,596.50
210202	Тэтгэмжийн даатгал	600,057.13	660,065.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	257,565.06	330,079.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	249,619.06	316,963.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	1,051,287.20	1,267,663.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	7,379,892.00	12,374,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	7,379,892.00	12,374,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	6,181,390.00	3,743,760.00
210402	Тээвэр, шатахуун	6,181,390.00	3,653,760.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	0	90,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,811,027.00	4,260,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,811,027.00	4,260,000.00

2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	55754315.00	1,000,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	55,754,315.00	1,000,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	0	174,027,240.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	0	174,027,240.00
223001	Бусад хөрөнгө	0	174,027,240.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**185,483,907.50**	**298,496,377.72**
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	185,483,907.50	298,496,377.72
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	95,207,962.50	76,297,357.79
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	26,171,027.00	176,000,224.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	62,104,918.00	46,198,795.93

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

5.1. Залруулсан алдаа

Аудитаар нийт 959,655.7 мянган төгрөгийн 7 алдаа[1] илэрснийг аудитын явцад залрууллаа. Үүнд:

1. Төвлөрүүлэх шилжүүлгийг үндсэн данс, нэмэлт дансаар салгаж бүртгээгүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4-д "Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ", 14.4.7-д "нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартаар тогтоосон бусад зүйлс" гэж заасныг болон санхүүгийн тайлангийн "тохиолдсон байх", "ангилал" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

2. Мөнгөн гүйлгээний тайланд биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан 117,415.6 мянган төгрөгийн зардлыг дутуу тусгасан байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4-д "Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ", 14.4.6-д "бүх зардал" гэж заасныг болон санхүүгийн тайлангийн "тохиолдсон байх", "иж бүрэн байх" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

3. Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлогыг үндсэн хөрөнгө, бараа материалаар нь салгаж бүртгээгүй. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4-д "Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ", 14.4.7-д "нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартаар тогтоосон бусад зүйлс" гэж заасныг болон санхүүгийн тайлангийн "тохиолдсон байх", "ангилал" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

4. Бараа материалын үнэ төлбөргүй гарсан зардлыг бараа материалын тодруулга тайланд салгаж тайлагнаагүй. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4-д "Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ", 14.4.7-д "нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартаар тогтоосон бусад зүйлс" гэж заасныг болон санхүүгийн тайлангийн "тохиолдсон байх", "толилуулга" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

5. Санхүүгийн үр дүнгийн тайланд цалингийн зардлыг 4,515.4 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасан. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4-д "Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ", 14.4.6-д "бүх зардал" гэж заасныг болон санхүүгийн тайлангийн "тохиолдсон байх", "иж бүрэн байх" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

6. Ойн хортонтой тэмцэх 1500 га ажил гүйцэтгэх гэрээний дагуу Мөнх ногоон жодоо ХХК-д өгөх 75,000.0 мянган төгрөгийг 36,591.3 мянган төгрөг гэж 38,408.7 мянган төгрөгийг дутуу бүртгэсэн. Мөн Буян ус ХХК-тай ундны усны худаг гаргах ажилд 54,646.1 мянган төгрөгийн гэрээ байгуулж, 21,225.0 мянган төгрөгийн өр төлбөрийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулсан боловч, бүртгээгүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4-д "Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ", 14.4.3-д "бүх өр төлбөр" гэж заасныг болон санхүүгийн тайлангийн "тохиолдсон байх", "иж бүрэн байх" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

[1] Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

7. Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд батлагдсан төлөвлөгөө, гүйцэтгэлийг зөрүүтэй тайлагнасан байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4-д "Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ", 14.4.7-д "нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартаар тогтоосон бусад зүйлс" гэж заасныг болон санхүүгийн тайлангийн "тохиолдсон байх", "иж бүрэн байх" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т "Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна" гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулга хийгдсэн.

5.2. Залруулаагүй алдаа

Аудитаар нийт 597,062.6 мянган төгрөгийн зөрчил[2] илэрснээс 142,147.7 мянган төгрөгийн зөрчилд 4 албан шаардлага, 454,914.9 мянган төгрөгийн 3 зөрчилд зөвлөмж хүргүүллээ.

Нийт илрүүлсэн алдаа, зөрчлөөс 392,837.1 мянган төгрөгийн өр төлбөрийг данс бүртгэлд тусгаснаас 109,529.9 мянган төгрөгийн өр төлбөрийг холбогдох байгууллагатай тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй, бараа материалын жилийн эцсийн тооллого хийсэн боловч илтгэх хуудсаар баримтжуулж, дүнг нэгтгээгүй зэрэг зөрчил нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс 107,043.7 мянган төгрөгөөр давсан тул **"Хязгаарлалттай"** дүгнэлт өглөө.

5.2.1 Төлбөрийн акт

Төлбөрийн акт тогтоогоогүй.

1.2.2 Албан шаардлага

Илрүүлэлт 1: Засаг даргын шийдвэр гараагүй, гэрээ байгуулаагүй байхад золбин нохой устгалын ажилд 2025 оны 9 сард 1,400.0 мянган төгрөг зарцуулсан байна. Нохой устгалын ажлын тайланд өмнөх 4 сард хийж гүйцэтгэсэн ажлын зургийг хавсаргасан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д "хариуцлагатай байх", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д "үнэн зөв байх зарчим", 13 дугаар зүйлийн 13.1-д "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно", 14 дүгээр зүйлийн 14.3-д "Нягтлан бодох бүртгэлийн мэдээлэл боловсруулах ажиллагааг дараах дараалаар гүйцэтгэнэ", 14.3.1-д "анхан шатны баримт бүрдүүлэх", 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах" гэснийг, зөрчсөн ба санхүүгийн тайлангийн "нийцсэн бөгөөд зохистой байх" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх заалт болон МУЕА-ын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар батлагдсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.11-д "...зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал" бол албан шаардлага өгнө гэсний дагуу шийдвэрлэв.

Илрүүлэлт 2: Цалин хөлстэй холбоотой анхан шатны баримтуудыг нийгмийн даатгал, татварын тайлантай тулган баталгаажуулахад ажилтан болон ажил олгогчоос төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэл 2,403.2 мянган төгрөг, хувь хүний орлогын албан татварын суутгал 1,656.9 мянган төгрөг зөрүүтэй байна. Холбогдох байгууллагуудтай

[2] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

тооцоо нийлсэн актаар тулган баталгаажуулаагүй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д “хариуцлагатай байх”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх зарчим”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д “дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах”, 20.2.6-д “эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах” гэж заасныг зөрчсөн байна.

<u>Шийдвэрлэсэн нь:</u> Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх заалт болон МУЕА-ын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар батлагдсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.1.7-д “...авлага, өглөгийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй” бол албан шаардлага өгнө гэсний дагуу шийдвэрлэв.

<u>Илрүүлэлт 3:</u> Нийт 392,837.1 мянган төгрөгийн өр төлбөрийг данс бүртгэлд тусгаснаас 109,529.9 мянган төгрөгийн өр төлбөрийг холбогдох байгууллагатай тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д “хариуцлагатай байх”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх зарчим”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д “дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах”, 20.2.6-д “эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах” гэснийг зөрчсөн ба санхүүгийн тайлангийн "нийцсэн бөгөөд зохистой байх" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

<u>Шийдвэрлэсэн нь:</u> Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх заалт болон МУЕА-ын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар батлагдсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.1.7-д “...авлага, өглөгийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй” бол албан шаардлага өгнө гэсний дагуу шийдвэрлэв.

<u>Илрүүлэлт 4:</u> Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэхгүйгээр Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс 11 удаагийн гүйлгээгээр 19,165.6 мянган төгрөгийн зардал гаргасан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д “хариуцлагатай байх”, Сангийн сайдын 2021 оны 4 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 61 дүгээр тушаалаар батлагдсан Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зориулалт, зарцуулалтын нийтлэг журмын 4.1-т заасныг зөрчсөн ба санхүүгийн тайлангийн "нийцсэн бөгөөд зохистой байх" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

<u>Шийдвэрлэсэн нь:</u> Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх заалт болон МУЕА-ын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар батлагдсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.1.11-д “...зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал” бол албан шаардлага өгнө гэсний дагуу шийдвэрлэв.

1.2.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

<u>Илрүүлэлт 1:</u> Сумын төсвийн шилжих үлдэгдэл болон байгаль хамгаалах сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулахдаа хугацаа алдан 5 төсөл арга хэмжээний гэрээг 2025 оны 6 дугаар сарын 30-аас 8 дугаар сарын 25-ны хооронд байгуулан, оны эцэст өр төлбөр үүсгэсэн байна. Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1.1-т “Батлагдсан төсөл, арга хэмжээний

худалдан авах ажиллагааг жил бүрийн 05 дугаар сарын 31-ний өдрийн дотор бүрэн дуусгах", 13.1.2-т "Энэ хуулийн 13.1.1-д заасан хугацаанд худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулж дуусгаагүй бол төсөл, арга хэмжээний санхүүжилтийг төсвийн хэмнэлтэд тооцох", Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах" гэснийг, зөрчсөн ба санхүүгийн тайлангийн "нийцсэн бөгөөд зохистой байх" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

<u>Шийдвэрлэсэн нь</u>: Батлагдсан төсөл, арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааг жил бүрийн 05 дугаар сарын 31-ний өдрийн дотор бүрэн дуусгаж ажиллахыг зөвлөж байна.

<u>Илрүүлэлт 2:</u> Бараа материалын жилийн эцсийн тооллого хийсэн боловч илтгэх хуудсаар баримтжуулж, дүнг нэгтгээгүй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д "Хариуцлагатай байх", Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 70 дугаар зүйлийн 2.1, 2.2-д заасны дагуу байгууллагын хөрөнгийн тооллогыг явуулж тооцоо бодох" гэж заасныг хангахгүй байна.

<u>Шийдвэрлэсэн нь</u>: Холбогдох хууль тогтоомж, журамд нийцүүлэн тооллогын баримт материалын анхан шатны баримт материалыг бүрэн бүрдүүлж, ажиллахыг зөвлөж байна.

<u>Илрүүлэлт 3:</u> Байгууллагын үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа 186 ширхэг үндсэн хөрөнгө элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн байна. Цаашид ашиглах боломжтой хөрөнгөд дахин үнэлгээ хийж үнийг шинэчлэн тогтоогоогүй байна. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.2-т "төрийн өмчийн эд хөрөнгийн анхан шатны бүртгэл, тооллого, тайлан тэнцэл гаргах ажлыг зохион байгуулж удирдах, төрийн өмчийн эд хөрөнгийн ашиглалтад хяналт тавьж, түүний үр ашгийг дээшлүүлэх арга хэмжээ авах", 31 дүгээр зүйлийн 31.2-т "илүүдэл эд хөрөнгө болон элэгдэл хорогдлын шимтгэлээр анхны үнийг нь нөхсөн, түүнчлэн нөхөөгүй боловч гэмтэж, засаж сэлбээд өөр зориулалтаар ашиглаж болох эд хөрөнгийн үнийг төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагатай зөвшилцөн тогтоох", Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д "хариуцлагатай байх", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д "үнэн зөв байх зарчим", Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолоор баталсан "Төрийн болон орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам"-тай нийцэхгүйгээс гадна санхүүгийн тайлангийн "нийцсэн бөгөөд зохистой байх" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

<u>Шийдвэрлэсэн нь</u>: Холбогдох стандарт, журамд нийцүүлэн дахин үнэлгээ хийж, бүртгэлийг шинэчилж, зөрчлийг давтан гаргахгүй байхыг зөвлөж байна.

Дээрх зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг боловсруулан Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д "Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ" гэж заасны дагуу зөвлөмж хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг 2026 оны 06 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үнээс			
							Залруулсан		Залруулаагүй	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Төвлөрүүлэх шилжүүлгийг үндсэн данс, нэмэлт дансаар салгаж бүртгээгүй байна.	1	60,803.5			1	60,803.5	1	60,803.5		
Мөнгөн гүйлгээний тайланд биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардлыг дутуу тусгасан байна.	1	117,415.6	1	117,415.6			1	117,415.6		
Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлогыг үндсэн хөрөнгө, бараа материалаар нь салгаж бүртгээгүй.	1	478,123.4			1	478,123.4	1	478,123.4		
Бараа материалын үнэ төлбөргүй гарсан зардлыг бараа материалын тодруулга тайланд салгаж тайлагнаагүй.	1	6,000.0			1	6,000.0	1	6,000.0		
Санхүүгийн үр дүнгийн тайланд цалингийн зардлыг зөрүүтэй тайлагнасан.	1	4,515.4			1	4,515.4	1	4,515.4		
Ойн хортонтой тэмцэх 1500 га ажил гүйцэтгэх гэрээний дагуу Мөнх ногоон жодоо ХХК-д өгөх 75,000.0 мянган төгрөгийг 36,591.3 мянган төгрөг гэж 38,408.7 мянган төгрөгийг дутуу бүртгэсэн. Мөн Буян ус ХХК-тай ундны усны худаг гаргах ажилд 54,646.1 мянган төгрөгийн гэрээ байгуулж, 21,225.0 мянган төгрөгийн өр төлбөрийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулсан боловч, бүртгээгүй байна.	1	59,633.7	1	59,633.7			1	59,633.7		
Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд батлагдсан төлөвлөгөө, гүйцэтгэлийг зөрүүтэй тайлагнасан байна.	1	233,164.1			1	233,164.1	1	233,164.1		
Дүн	7	959,655.7	2	177,049.3	5	782,606.4	7	959,655.7		

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс								Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Цалин хөлстэй холбоотой анхан шатны баримтуудыг нийгмийн даатгал, татварын тайлантай тулган баталгаажуулахад ажилтан болон ажил олгогчоос төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэл, хувь хүний орлогын албан татварын суутгал зөрүүтэй байна. Холбогдох байгууллагуудтай тооцоо нийлсэн актаар тулган баталгаажуулаагүй.	1	0			1	0						
Нийт 392,837.1 мянган төгрөгийн өр төлбөрийг данс бүртгэлд тусгаснаас 109,529.9 мянган төгрөгийн өр төлбөрийг холбогдох байгууллагатай тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй байна.	1	109,529.9			1	109,529.9						
Засаг даргын шийдвэр гараагүй, гэрээ байгуулаагүй байхад золбин нохой устгалын ажилд 2025 оны 9 сард 1,400,000.0 төгрөг зарцуулсан байна. Нохой устгалын ажлын тайланд өмнөх 4 сард хийж гүйцэтгэсэн ажлын зургийг хавсаргасан байна.	1	1,400.0			1	1,400.0						
Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэхгүйгээр Засаг даргын	1	19,165.6			1	19,165.6						

нөөц хөрөнгөөс 11 удаагийн гүйлгээгээр 19,165.6 мянган төгрөгийн зардал гаргасан байна.												
Сумын төсвийн шилжих үлдэгдэл болон байгаль хамгаалах сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулахдаа хугацаа алдан 5 төсөл арга хэмжээний гэрээг 2025 оны 6 дугаар сарын 30-аас 8 дугаар сарын 25-ны хооронд байгуулан, оны эцэст өр төлбөр үүсгэсэн байна.	1	454,914.9					1	454,914.9				
Бараа материалын жилийн эцсийн тооллого хийсэн боловч илтгэх хуудсаар баримтжуулж, дүнг нэгтгээгүй байна.	1	0					1	0				
Байгууллагын үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа 186 үндсэн хөрөнгө элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн байна. цаашид ашиглах боломжтой хөрөнгөд дахин үнэлгээ хийж үнийг шинэчлэн тогтоогоогүй байна.	1	0					1	0				
Дүн	**7**	**585,010.4**	**-**	**-**	**4**	**130,095.5**	**3**	454,914.9	**-**	**-**	**-**	**-**

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
-	-	-						

Монгол улс, Төв аймаг, Зуунмод сум
6 дугаар баг, Төрийн захиргааны 2 байр
Утас: +976 70272582, +976 70273204
И –мэйл: tuv@audit.gov.mn, Вебсайт: www.audit.mn